

prima instanță: L. Trocin  
instanța de apel: Al. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderaș

nr. 2ra-1003/16

## ÎNCHEIERE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul  
Judecătorii

Ala Cobăneanu  
Ion Druță  
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de  
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Finciuc,  
reprezentat de avocatul Radu Holban împotriva Ministerului Justiției al Republicii  
Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat  
prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2015 prin care a  
fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis  
apelul declarat de Radu Holban în interesele lui Grigore Finciuc și modificată  
hotărârea Judecătoriei Fălești din 26 mai 2015

constată:

La 21 aprilie 2015, Grigore Finciuc, reprezentat de avocatul Radu Holban a  
depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM,  
intervenient accesoriu Procuratura r-lui Fălești cu privire la repararea prejudiciului  
material și prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire  
penală și procuraturii.

În motivarea acțiunii a invocat că prin ordonanța procurorului r-lui Fălești  
din 27 ianuarie 2012 în privința lui a fost pornită cauza penală nr. 2012378002  
conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 335 alin. (1) Cod  
penal.

Susține că prin ordonanța menționată cauza penală a fost remisă în adresa  
Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție pentru organizarea exercitării  
urmăririi penale de către DTG Nord a CCCEC al RM potrivit competenței.

Afirmă că prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General, Andrei  
Pîntea din 13 februarie 2012 cauza penală nr. 2012378002 a fost retrasă din  
gestiunea organului de urmărire penală a DGT Nord a CCCEC și a fost transmisă  
Secției de Urmărire Penală din cadrul Comisariatului de Poliție Fălești, pentru  
efectuarea în continuare a urmăririi penale.

Menționează că prin ordonanța șefului adjunct al SUP CPR Fălești, Sergiu Balan din 17 aprilie 2012 dânsul a fost recunoscut în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal, iar prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Fălești, Dorin Burlacu din 16 iulie 2012 dânsul a fost pus sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal.

Indică că prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Fălești, Leonid Țarină din 02 decembrie 2014 a fost încetată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2012378002 în privința lui din lipsa în acțiunile lui a elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal, cauza penală fiind clasată în temeiul art. 285 alin. (9) CPC.

Având în vedere prevederile art. 53 alin. (2) din Constituția RM, art. 1, 2, 5, 6, 7, 11, 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, deoarece urmărirea penală pe cauza nr. 2012378002 a fost încetată pe temei de reabilitare din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile sale, consideră că toate actele și acțiunile organului de urmărire penală și procuraturii care au fost efectuate în privința lui, sunt ilegale.

Afirmă că prejudiciul material este constituit din suma de 5000 lei plătită de el avocatului pentru acordarea asistenței juridice pe cauza penală nr. 2012378002.

Remarcă că prin actele și acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și procuraturii ce constau în tragerea ilegală la răspundere penală, i-a fost cauzat prejudiciu moral ce constă în suferințe psihice, manifestate prin puternice retrairi sufletești, printr-o stare continuă de anxietate, frustrare și incertitudine cu privire la viitorul său, precum și prin producerea unei stări de umilire și retrairi sufletești ca rezultat al afectării demnității sale și a compromiterii neîntemeiate și ilegale a onoare sale.

Susține că dânsul ilegal, prin ordonanța din 17 aprilie 2012 a șefului adjunct al SUP CPR Fălești, a fost recunoscut în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal, la fel ilegal, prin ordonanța din 16 iulie 2012 a procurorului în Procuratura r-lui Fălești a fost pus sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal.

Mai notează că suferințele psihice sub formă de anxietate și tensiune nervoasă continuă i-au fost cauzate și prin faptul că dânsul s-a aflat sub urmărire penală ilegal, în sensul prevăzut de art. 2 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, o perioadă îndelungată de timp, de aproximativ 2 ani.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 5-7, 33, 33/1, 39 alin. (7), 85 alin. (1) lit. 1), 94, 96, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Fălești din 26 mai 2015 a fost admisă acțiunea parțial, încasat din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Grigore Finciuc compensație pentru repararea prejudiciului moral în mărime de 4000 lei, compensație pentru cheltuielile suportate pentru asistența juridică acordată în cadrul urmăririi penale în

sumă de 2000 lei și cheltuielile de judecată pentru prezenta cauză în sumă de 1500 lei, în rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, admis apelul declarat de Radu Holban în interesele lui Grigore Finciuc și modificată hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului material prin majorarea cuantumului de la 2000 lei la 5000 lei, în rest, a fost menținută hotărârea.

La 04 martie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material cu privire la determinarea aplicabilității prevederilor din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 la circumstanțele invocate în speța examinată, deoarece acțiunea înaintată de Grigore Finciuc urma a fi respinsă, pe motiv că prevederile din Legea menționată sunt inaplicabile acțiunii înaintate.

Având în vedere prevederile art. 3 alin. (1) și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, remarcă că instanța de apel eronat a considerat că Grigore Finciuc este în drept să solicite repararea prejudiciului cauzat în baza prevederilor din Legea menționată, deoarece nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

Menționează că în cazul dat este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, iar la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau organului ierarhic superior, prin care ar fi stabilite ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

La fel, consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au încasat din contul bugetului de stat în beneficiul intimatului suma prejudiciului moral, în condițiile în care la caz nu sunt întrunite cerințele necesare de aplicare a prevederilor din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

În susținerea netemeinicii deciziei recurate, mai notează că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au luat în considerație prevederile pct. 14 din hotărârea Plenului CSJ nr. 8 din 24 decembrie 2012.

Afirmă că nici instanța de fond, nici instanța de apel nu au elucidat circumstanțele importante pricinii pe deplin, precum și au bazat decizia pe fapte neprobate și declarative în partea ce ține de faptul că intimatul a avut de suportat careva suferințe fizice și psihice, frustrări și lezare a reputației profesionale.

Indică că nu au fost prezentate probe concludente, utile, veridice și legale în justificarea celor invocate, fapt ce contravine art. 118 CPC, dar nici nu a fost demonstrat, prin mijloace de probă, în ce constă reputația intimatului anterior urmăririi penale și modificarea acesteia după data încetării urmăririi penale.

Menționează că instanța de apel nejustificat și exagerat a dispus încasarea în beneficiul intimatului a sumei de 4000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în condițiile în care nu există niciun temei de acordare a despăgubirilor bănești, din

considerentul că nu au fost constatate drept ilegale acțiunile organului de drept, dar nici nu a fost probat prin probe pertinente și concludente suportarea suferințelor morale.

Afirmă că instanța de apel, la emiterea deciziei recurate, nu a luat în considerație prevederile art. 94 alin. (1) CPC, prin urmare, neîntemeiat a menținut hotărârea instanței de fond în partea prin care au fost încasate cheltuielile de judecată, deoarece în cazul în care acțiunea a fost admisă parțial, intimatului urmau a-i fi compensate cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții și nu suma integrală a cheltuielilor suportate în cuantum de 1500 lei.

La fel, remarcă că la emiterea actelor judecătorești, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au luat în considerație nici Recomandarea CSJ nr. 23 cu privire la unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență judiciară, precum și practica CEDO.

La 06 aprilie 2016, Grigore Finciuc, reprezentat de avocatul Radu Holban a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

La 06 aprilie 2016, Procuratura r-lui Fălești a depus referință la cererea de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 28 decembrie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 149), fiind recepționată de către recurent la 04 ianuarie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 150).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu